

Uredništvo je v Ljubljani
Františkanska ulica št. 6/1
Učiteljska tiskarna.

Uredništvo je v Ljubljani
Františkanska ulica št. 6/1
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
jema. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostolpna peti-
vrstica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglas in
poslano vrstica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru. Posamezni ponust

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezni slov. stan-
do vinarjev.

Arrobnina: Po pošti ali
dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklame se za-
st po poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Františkanska ulica št. 6/1
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Kdo je pogorel?

Torej z eno besedo: socialistič-
na stavka se je ponesrečila. Kaj pra-
vimo: socialistična stavka je eno-
stavno pogorela! Tako trde me-
ščanski listi v hipu, ko se strašno
jeze nad njo in razkrivajo svojo tež-
ko premagano bojazn. In če trde
tako naša veleugledna meščanska
glasila, moramo pač vsi verjeti, da
je bilo tako, prav tako. Mi moramo
še enkrat priznati, da imajo sloven-
ski buržoazni listi najgloblji zmi-
sel za resnico. Kajpak. Tako je bilo
od nekdaj, tako je sedaj in tako osta-
ne veke vekom.

Vprašajte vso ono ogromno
množico delavcev, ki so korakali v
sprevedu, ki je bil dolg in širok, ka-
kor so dolge in široke vse ulice od
Šentjakobskega trga pa do Bleiwei-
sove ceste. Vprašajte vso ono
ogromno množico manifestantov, za-
kaj je korakala v sprevedu in če je
stavkala, pa dobite takoj odgovor, ki
vas v hipu prepriča, da se meščanski
listi nikoli ne lažejo...

Kaj jim hočemo, revežem. Poma-
gati si morajo. In ker ne vedo kako,
pravijo, da je pogorela socialistična
stavka, mesto da bi povedali to, kar
je danes vsem očito: da so v resnici
pogorele meščanske stranke.

Pomislite: Izšli smo v petek
proglas v »Napreju«, ki je vabil slo-
vensko delavstvo na splošno stavko.
In to je bilo tudi vse. Z enostavnim
proglasom v listu smo dva dni ka-
sneje ustavili vsako delo v Slove-
niji. Vsi rudniki, vsi obrtni, vse de-
lavnice od Jesenice do Trbovelj, od
Trbovelj do Maribora in Cella so po-

čivali. Vsa pravo slovensko delav-
stvo se je udeležilo v izjemnih
masah naših shodov. Stavka je bila
povsod splošna in povsod discipli-
nirana. Vse to smo dosegli z
najenostavnejšimi sredstvi, s pripro-
stim proglasom v listu. Ali se nam
bo biogolotno priznalo, da je to mo-
goče le v močno organizirani in za-
vestno disciplinirani stranki, koje
pristaši vedo vsak trenutek, kaj jim
je storiti, kako jim je uvaževati
strankine direktive?

Vprašajte, če so delali obrtni na
Jesenicah in drugod, vprašajte, če je
kdo delal v rudniških revirih, če je
kdo delal v Mariboru, Celiu itd. O
revežih, posrečilo se vam je dobiti s
težavo nekaj železniških uradnikov,
ki so vam drobili in prenašali pre-
mog, pa pravite, da se je zato pona-
srečila naša stavka!

Če nočete videti to, kar je videla
vsa Ljubljana, informirajte se vsaj,
kako je bilo na deželi...

Na uho vam povemo: tako kakor
ob priliki te dvodnevne stavke bi
radi pogoreli še pogostoma...

In ne bodite vsaj tako nerodni...
Če stavke sploh ni bilo, čemu se raz-
burjate. Čemu pišete dolge in
uvodnike o rdečem terorizmu — ka-
rega pa v resnici nikjer ni bilo — ču-
mu kličete na pomoč vse belgrijske
bogove? Bodite vendar pametni.

Koncem konca saj veste, da vaše
mnenje ni več merodajno...

Mi se smejemo in z nami vsi stav-
kujoči delavci, to se pravi, vse zdra-
vo in pošteno slovensko ljudstvo.

Pismo iz Prage.

Po številu glasov, ki so jih dobile
stranke glasom uradne statistike pri
občinskih volitvah, se vrste češke
politične stranke, ki pridejo v po-
štev, takole: Socialno - demokra-
tična stranka, agrarna stranka, soci-
jalistična stranka (v kateri so bivši
narodni socialci, realisti in anarhi-
sti), ljudska stranka (klerikalci), na-
rodno-demokratska stranka (Mlado-
čehi). Od teh je dobila prva, t. j. so-
cialno - demokratska stranka sko-
raj tretjino vseh glasov, narodno-
demokratska stranka pa, ki si je do ne-
davnaj osvojala na podlagi nedemo-
kratičnega volilnega reda prvo in
vodilno mesto v češkem narodu, ni
dobila niti desetine vseh glasov.

Stranka, kateri odgovarja pri nas
na Slovenskem JDS in katero je
smatralo naše slovensko meščan-
stvo za nekako zastopnico češkega
naroda in videlo v njej nekaj vzor,
stoji danes na petem mestu! Njih
glavni organ »Národní Listy« spada

danes med najkonzervativnejše liste.
Voditelj stranke, dr. Kramář, ki je
vrgel pred vojno med narod znano
geslo »obohacujme se«, ki se jo po
vojni zavzemal za vlado »silnih je-
dincev«, seveda meščanski, ki je
propagiral na mirovni konferenci
idejo intervencije proti komunistom
v Rusiji in na Madžarskem, se je mo-
ral umakniti s svojimi konservativ-
nimi in reakcionarnimi nazori za ku-
lise. Njegovo početje v Parizu je po-
vzročilo v naprednejšem delu če-
škega državnega zbora nezadovolj-
stvo, ki je dobilo končno svoj izraz
v zahvalnem telegramu, v katerem
se državni zbor zahvaljuje mirovni
delegaciji in posebej ministru za zu-
nanje zadeve dr. Benešu, bivšega
ministrskega predsednika dr. Kra-
mářa pa ostentativno sploh ne ome-
nja. Dr. Kramář je podal nato de-
misijo.

Kakor je bilo pričakovati, tako
se je tudi zgodilo. Na podlagi rezul-

tata občinskih volitev je prva koali-
cijska vlada čekoslovaške republi-
ke, v kateri so bile zastopane vse
stranke, odstopila, ter napravila
prostor novemu, četudi samo začas-
nemu kabinetu. V tem so zastopane
le tri največje stranke.

Na čelo vlade je stopil pristaš
največje stranke, socialni demo-
krat Tusar, ki je bil prvotno trgov-
ski pomočnik, pozneje žurnalista in v
zadnjem času poslanik na Dunaju.

Nova vlada šteje 15 članov, in si-
cer: štiri socialne demokrate, štiri
agrarce, tri socialiste, dva brez-
barvna Slovaka, enega naprednjaka
ter enega nestranskarja, ki je bil prej
realist.

Značilni so pripisi, s katerimi je
Masaryk odpustil stare ter imenoval
nove ministre. Akoravno zveni tako
osebno imenovanje kot nekaj ana-
hronizem iz nedemokratske polpre-
teklosti, odtehta to v tem slučaju
nili neprisiljena oblika in nenavadna
vsebina. V teh pripisih stopa Masa-
ryk po doseženi rezerviranosti do
gotove meje, iniciativno v ospredje.
V njih označuje na kratko program
vlade in naloge posameznih ministr-
stev.

Najobčutnejše se dotika vprašanja
socializacije v pripisu na novega fi-
nancnega ministra Horačka, ki pa
slučajno ni socialist, temveč pristaš
agrarne stranke, one stranke, ki
predstavlja najhujšo nasprotnico so-
cializacije. O socializaciji pravi sle-
deče: »... Čaka Vas velika naloga
dobe, ki je skupna vsem gospodar-
skim resortom in sploh vseh ministr-
stev, označevana z geslom »sociali-
zacija«. Neobhodni predpogoj in
učinkovit začetek socializacije vi-
dim v državni kontroli vse javne
produkcije, dela in premoženja; pra-
vične družabne reforme niso mogoče,
če, dokler traja gospodarska anar-
hija, ki izhaja iz nepoznanja resnič-
nega stanja vsega gospodarstva...
Odlični socialistični strokovnjak
(Kautsky) se ni obotavljal proglasiti,
da je predpogoj poskusa socializaci-
je oživitvorenje produkcije same.
Gotovo — kjer ni ničesar, tam se tudi
ne da socializirati. Socializacija ni
samo pravična razdelitev sredstev,
temveč tudi zvišanje in spopolnjenje
produkcije...«

Ostale stranke niso posebno za-
dovoljne z novim kabinetom. Bivša
vladna stranka Mladočehov je stopi-
la v ostro opozicijo, istotako kleri-
kalci. Tudi socialisti niso zadovoljni
z novo vlado, ker se jih je pri se-
stavi kabineta baje premalo upošte-
valo. Padla so mnenja, ki trde, da je
ta vlada podobna znani vladni Kere-
nskega v Rusiji in da jo utegne dole-
teti ista usoda.

V zadnjem času so se pojavili
med češkimi politiki posamezni gla-

sovi, ki zahtevajo, da se pride kon-
čno enkrat na jasno glede Nemcev
in da se doseže z njimi sporazum.
Po volilni statistiki je na Češkem
čez 30% Nemcev, od katerih je po-
lovica v socialno-demokratskem
taboru. V strnjem nemškem ozem-
lju v t. zv. »Deutschböhmen«, katero
so češki nacionalisti proglasili za
mešano ozemlje, posnemajo pri tem
taktiko nemških nacionalistov v sta-
ri Avstriji, so dobili Čehi le 8-10%
glasov. Češki nacionalisti zmernejše
smeri jim obljubljajo popolno enako-
pravnost ter jih hite zagotavljati, da
v čekoslovaški republiki ne bo na-
rodov nižje vrste, po drugi strani pa
odklanjajo in smešijo načelo samo-
odločbe narodov. Pri tem se poslu-
žujejo istega orožja proti Nemcem,
kot so se ga ti posluževali v bivši
Avstriji napram Slovanom. Vrh te-
ga se sklicujejo češki imperijalisti
neprestano na tisto mirovno konfe-
rencio ententne buržoazije v Parizu,
ki naj bi baje ustvarila pravičen
mir, ki pa se je le nova nasprotja
med narode.

V kolikor odklanjajo češki naci-
onalisti samoodločbo narodov, et-
nografične, sporazumno zaokrožene
in kompenzirane meje in plebiscit v

dvomljivih slučajih, v toliko so indi-
rektno nasprotniki Jugoslovanov. Ti-
sto besedičenje o »zvestobi za zve-
stobo« tega dejstva ne prikrije. Na-
sprotno pa smo mi Jugoslovani na-
sprotniki čeških nacionalistov in im-
perijalistov v toliko, v kolikor stoji-
mo na stališču samoodločbe. Seveda
velja tudi za Jugoslovane, da ne
smejo zahtevati zase nekaj, kar so-
sedem odrekajo. V tel okoliščini je
iskati glavni vzrok disonance, ki
vlada med Čehi in Jugoslovani. Na
edino demokratskem stališču glede
narodnostnega vprašanja, na stali-
šču samoodločbe, stoji danes le levo,
radikalno krilo čekoslovaške soci-
jalno-demokratske stranke, kar je
značilno tudi za socialistične stran-
ke drugih narodov. Če bi obveljali
sklepi pariške mirovne konference,
bi bila čekoslovaška država le no-
va izdaja Avstrije. To bi gotovo ne
bilo v korist in čast čekoslovaške-
mu narodu, posebno ne sedaj, ko
stoji na pragu najvažnejše in obenem
najbolj kritične dobe v razvoju na-
rodov, dobe prehoda iz anarhije za-
sebnega kapitalizma v smotrno or-
ganizirano socialistično gospodar-
stvo. H. P.

Brzobjavne vesti.

DELAJSKE MANIFESTACIJE NA
ANGLEŠKEM.

LDU. St. Germain, 21. (DunkU.)
»Temps« poroča iz Londona: De-
lavska stranka »Labour Party« je
pridežila v nedeljo popoldne na Tra-
falgar Squareju manifestacijsko zbo-
rovanje v protest proti oboroženemu
posredovanju v Rusiji. Prireditev je
mogoče oviralo deževno vreme. De-
lavske sindikatske Francije in Ita-
lije se je odposlal bratski pozdrav.

STAVKA ANGLEŠKIH RUDAR-
JEV.

LDU. St. Germain, 21. (DunkU.)
Kakor javlja »Temps« iz Londona,
znaša število stavkajočih rudarjev
v grofiji York 200.000; 50.000 rudar-
jem se je dovolilo, da ostanejo v za-
varovanju premogovnikov pri sesal-
kah, toda tudi ti so zapustili svoja
mesta.

Stavka angleških železničarjev.

LDU. St. Germain, 21. (DunkU.)
»New York Herald« poroča, da se je
stavka na angleških železnicah vče-
ra končala.

GENERALNA STAVKA V ITALIJI.

LDU. St. Germain, 21. (DunkU.)
Kakor poroča »Matin« iz Rima, je
potekel prvi dan generalne stavke
popolnoma mirno. Po vseh Italiji ni
bilo nikakih izgrediv, razen da je bil
na železniški progi Rim-Napoli iz-

vršen bombni atentat, pri katerem pa
ni nihče ponesrečil.

MANIFESTACIJE NEODVISNIH
SOCIJALISTOV V BERLINU.

LDU. Berlin, 21. (DunkU.) »Vos-
sische Zeitung« poroča: Danes po-
poldne je korakalo po ulici Unter den
Linden okoli 5000 neodvisnih soci-
jalistov v sprevedu. Resnih spopadov
ni bilo nikjer.

BOJ ZA RATIFIKACIJO MIRU
V AMERIKI.

LDU. St. Germain, 21. (DunkU.)
»Matin« javlja iz New Yorka: Ame-
riški državni tajnik Polk, ki se je s
parnikom »Imperatorjem« pripeljal v
Evropo in dospel v Pariz, je v pogo-
voru izrazil mnenje, da je ratifikacija
varstvenih konvencij v ameriškem
senatu zagotovljena. — Z druge
strani se poroča, da so republikanski
voditelji v senatu izjavili, da je 36
senatorjev trdno odločenih, boriti se
z vsemi sredstvi proti brezpogojne-
mu odobrenju mirovne pogodbe. Ti
senatorji so sklenili, da žrtvujejo raj-
ši svojo politično kariero, kakor pa
da bi odnehali od svojega prever-
jenja, da je mirovna pogodba v svoji
današnji obliki nesprejemljiva. Listo
teh senatorjev so izročili predsedni-
ku Wilsonu s pripombo, da se more
mirovna pogodba že danes smatrati
za odklonjeno, ako vlada ne izjavi,
da hoče uveljaviti gotove pogoje in

LISTEK.

Av gust Strindberg:

Bedakova izpoved.

Preložil Fran Albrecht.

(Dalej.)

Če sem se pritoževal radi najhujši ogrom-
ni izdatkov, mi je odvrnila:

— Čemu pa plodiš otroke in upropačaš
s tem svojo ženo? Ako pomislim, da sem opu-
stila lepo mesto v družbi, da sem te poročila...

Toda jaz sem ji znal pravilno odgovoriti:
— Kot baronici, drago dete, ti je dal tvoj
mož samo tritisoč kron in dolgo. Jaz ti dajem
trikrat toliko, več kot trikrat toliko!

Nič ni odgovorila; pustila je, da sem se
postil! In ko je napočila noč, sem ji dal vse, kar
je hotela. Da, tritisoč kron je trikrat toliko kot
desettisoč; da, jaz sem bil beden človek; da,
bil sem skopuh, takšen »bel ami«, ki je napravil
svojo srečo na račun ljubljene žene, ljubljene
zlasti v nočnem krilu!

Hoteč izliti svoj žolč, je napisala prvo po-
glavje romana, ki je obdelaval problem zati-
rane žene, ki jo izkorišča zločinski mož.
Obratno pa se skozi vse moje spise vije njena
silneta, silka ljubke blondinke, podoba mado-
nina, lik male mamice. Prepeval sem ji slavo
in sem ustvaril nesmrtno legendo o tej čudoviti

ženi, ki je po milosti božji prišla v bolesto polno
življenje početov... In to vražjo osebo so
kritiki, ki so neumorno slavili tega dobrega
genija pesimističnega romanopisca, obdaljali z
nezasluzeno gloriozjo!

In čimbolj sem trpel vsled odurnosti svoje
Menade, tembolj sem se trudil, da pozlatim
glavo svete Marije s svetniškim sijajem! Čim-
bolj me je resničnost težila, tembolj so me odi-
ševljale halucinacije o ljubljeni ženi!... Oh,
ljubezen!

IX.

Včasih se nagibljem k misli, da me ta
ženska mrzi in da bi se me rada iznebila, da bi
se poročila s tretjim možem.

Včasih lo imam celo na sumu, da ima
skrivnega ljubčka, kati neznani refleksi se pri-
kazujejo v izrazu njenih lic; in hlad, ki ga ra-
zodeva napram meni, me še podkrepuje v tej
sumnji.

Nenadoma je izjavila, da je bolna. Pravila
je, da boleha za neko nedoločeno boleznijo, ki
jo je nazadnje lokalizirala. Zdal v možgu, zdaj
v križu; tako natanko ne ve povedati tega.

Poklical sem zdravnika, ki je prihajal k
otrokom, starega znanca z vsenčlilšču. Ugo-
tovil je, da ima revmatične vozle v hrbtinih
mišicah in da je predpisal masažo. Nič nisem
imel ugovarjati proti temu zdravljenju, ker je
bil slučaj čisto jasan. Marija je takoj pričela z
zdravljenjem. Ker o intimnem značaju tega
zdravljenja nisem bil poučen, sem ostajal čisto

pri svojem literarnem opravilu; zdravljenje se
je nadaljevalo, ne da bi postal pozoren na to.
Sicer pa se mi bolezen ženina itak ni dozde-
vala opasna, ker je kot običajno prihajala in
odhajala, obiskovala gledališča, posečala dru-
žabne zabave, ki jih je vedno zapuščala kot
zadnja.

Nek večer, v družbi prijateljev, se je pri-
toževal sosed pri mizi vsled pomanjkanja žens-
kih zdravnikov. Trdil je, da mora biti ženski
skrajno neprijetno, slačiti se pred neznanim
človekom. Obrnil se je k Mariji:

— Ni-li res? ... To je zelo mučno?

— Ah, pred zdravnikom! ...

Zdal se je sem pričel pojmiti, kako se je ta
masaža vršila. Videl sem na Marilnem obrazu
izraz divle polnosti, ki sem ga opažal že nekaj
časa. Strašna sumnja je prestrašila moje srce.

Slačila se je torej pred tem pohotnim sta-
rim samcem, ki so ga poznali povsod kot
razuzdanca prve vrste.

In jaz niti vedel nisem, da se slači!

Med štirimi očmi sem jo prosil pojasnila.

Z neprisiljenim glasom mi je pripovedo-
vala, kako se vrši stvar.

Ona obdrži svoje krilo, samo svojo srajco
priviha nazaj, tako da je po hrbtu čisto gola.

— In te ni sram?

— Čemu bi se sramovala?

— Ker igraš napram meni sramežljivko.

Dva dni pozneje je prišel k nama zdravnik,
da bi pogledal po otroku. Iz svoje sobe sem

prisluškoval več kot nenavadnemu pomenku
med doktorjem in mojo ženo. In smejala sta se
in si šepetala dvomne besede...

Nato so se odprle duri in obadva sta vdrla
k meni, s šalo na ustnah.

Ker so me težile črne misli, sem pričel po-
menek sila nerodno; nazadnje smo leli govo-
riti o bolnih ženskah.

— Ti se pač dobro razumeš na ženske bo-
lezni, kajne, prijatelj? sem dejal zdravniku.

Marija se je ozrla vame. Pogledala me je
z očmi Furije. V teh očeh sem odkril toliko so-
vrstva, da me je leden curek polil po hrbtu.

Ko je zdravnik odšel, je prišla k meni in
me naskočila.

— Vlačuga! sem ji moral vreči v obraz.
Beseda mi je ušla proti lastni volji. Bila je
nepremišljen izraz trenutka. Psovka je priletela
nazaj name in mi opalila srce. In ko sem zgle-
dal najine otroke pred sabo, sem lo na kolenih
prosil oduščanja, na kolenih in s solzami...

Ona je igrala Furijo. Dve uri prošeni in solza
je niste mogli omečiti.

Da bi popravil veliko krivico, ki sem jo bil
zagrešil, ob enem pod vplivom njene rastoče
mrznje, sem napravil načrt, da ji preskrbim za
nekaj tednov v obliki dramatične turnee po
Finskem zabavno potovanje, ki jo bo odprel.

Prišel sem se torej pogajati z gledališkimi
ravnatelji, dosegel uspeh in preskrbel potrebni
denar.

interpretacije. Wilson je preverjen, da izvira žilavi odpor proti dogovoru glede zveze narodov edino iz netočnega poročanja in vsled tega iz krivega pojmovanja. Senator Hitec je izjavil, da po njegovem mnenju opozicija ne bo dovolj močna, da bi ovrgla mirovno pogodbo.

Vrhovni svet zaveznikov.

LDU. Lyon, 21. (Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov je zboroval v ponedeljek popoldne. Zjutraj istega dne se je sestala k sebi komisija za otočje Spitzbergov, ki je zaslišala norveškega poslanika Wedla Jarlsberga in znamenitega polarnega raziskovalca Charlesa Ribota kot izvedenca. Poslanik Wedel Jarlsberg je obravnaval in utemeljeval norveške zahteve do omenjenega otočja. Zborovali sta tudi komisija za odškodnine in obnovno, ki je razpravljala o določbah mirovne pogodbe z Bolgarijo, in komisija za pristanišča, ki je obravnavala vprašanje pobrežne plošče v Adriji.

Nemški vojni ujetniki se vračajo v domovino.

LDU. Lyon, 21. (Brezlično.) Del nemških vojskih ujetnikov, ki se nahajajo še na Francoskem, se namerava poslati skozi Švico v domovino. Skozj Švico se bo poslalo 100 do 200 tisoč nemških vojskih ujetnikov. Prevoz se bo pričel v štirih ali petih tednih.

Napetost med Združenimi državami in Mehiko.

LDU. Amsterdam, 21. (DunkU.) Reuterjev urad javlja iz Washingtona: Ameriška vlada je pri melikanski vladi protestirala radi zločina v Tampicu (meh. pristanišče ob Reh. zalivu), pri katerem so bili izropani mornarji ameriškega monitorja »Cheyenne«. Vojni in mornariški depar-

tament pa prikriva, da je položaj zelo napet.

Kriza na Španskem.

LDU. Madrid, 21. (DunkU.) — (Brezlično.) Ko je bil Dato izjavil, da vsled svojega neugodnega zdravstvenega stanja ne more prevzeti vodstva nove vlade, je kralj poveril sestavo novega kabineta Sanchenu ne Toca.

Poštni promet med Ameriko in Nemčijo odprt.

LDU. Amsterdam, 21. Državni ameriški departement za pošto je izdal naredbo, po kateri se dovoljuje odslej pošiljanje poštinih zavolov iz Amerike neposredno v Nemčijo.

Za ureditev tešinskega vprašanja.

LDU. Lyon, 21. (Brezlično.) Na željo medzaveznikega vrhovnega sveta se je sestavila posebna poljsko-čehoslovaška komisija, ki bo uredila tešinsko vprašanje. Poslovati je začela v ponedeljek v Krakovu.

Finančno stanje Luksemburške.

LDU. Nauen, 21. (Brezlično.) Toletni proračunski primanjkljaj je 105 milijonov frankov. Primanjkljaj se pokriva potom posojila. Ker znašajo namram povprečnemu innetju 14.000 frankov luksemburškega prebivalstva dolgov je 400 frankov, ostane luksemburški državni kredit še vedno eden najboljših. V mirnem času so tvorili vsi izdatki le peti del te vsote.

Angleško posojilo zmago.

LDU. London, 20. (DunkU.) »Reuter« poroča, da je izjavil Chamberlain, eden izmed najpovplivnejših voditeljev demokratske stranke, da je bilo takozvanega zaglaslavnega posojila do sedaj podpisane za 706 milijonov funtov sterlingov.

Splošna stavka v Sloveniji.

Polagoma dobivamo poročila še iz drugih krajev Slovenije o poteku splošne stavke na 20. in 21. t. m. Vsa poročila pričajo, da se je prav vse delavstvo cele Slovenije solidarno udeležilo stavke. Poročila ne pričajo samo tega, marveč tudi zgovorno kažejo, da se naše vrste dnevno množijo in da se še proletarska zavest že tako močno utrčila med delavstvom, da se nimamo bati niti najhujših bojev.

Hrastnik.

Pri nas je bila stavka splošna. Delavstvo je zapustilo delo tako v rudniku, kakor tudi v kemični in steklarni tovarni.

V ponedeljek so že pred tretjo uro popoldne začeli zbirati ljudje, ki so prišli na shod od vseh strani. Shod je bil obiskani naravnost v ogromnem številu ljudstva. Delavci iz steklarne in kemične tovarne so se korporativno udeležili shoda z rdečo zastavo. Tudi rudarji so prišli na shod z zastavo.

Shod je otvoril sodrug Malovrh, predsedoval pa je sodrug Kovač. Prvi je v daljšem govoru govoril o velikem pomenu te mednarodne stavke ter naglašal, da zavedno delavstvo ne bo nikdar dopustilo zatreti potom vojaških intervencij zmagoslavnih socialnih revolucij na Ruskem in Ogrskem. Vsi zborovalci so protestirali nadalje v svojem govoru zoper nasilniški pariški mir. Zahtevali so tudi takojšnjo odpravo prekega sode.

Nato je govoril sodr. Koler, vzpodbujajoč navzoče k delu za socia-

listične cilje, k vstranosti in solidarnosti, sodrug Kovač pa je povdarjal pomen discipliniranega proletarskega boja.

Ljudstvo je bilo navdušeno. Z vzkliki in burnim pritrjevanjem je dalo duška svojem prepričanju in razpoloženju. Zahtevalo je manifestacijski obhod. Dolga vrsta, močna naša rdeča garda se je z rdečimi zastavami na čelu začela pomikati v demonstracijskem sprevodu proti kolodvoru. Ves Hrastnik je bil na nogah. Do izgrediv ni prišlo. Naši ljudje so pokazali svojo lepo discipliniranost z mirno in dostojno demonstracijo.

V srcu vsakega delavca je valoval čut ponosa, ko je videl tako solidarnost delavca z delavcem.

Se prejšnji dan, t. j. na nedeljo popoldne je naše izobraževalno društvo »Svoboda« priredilo krasen izlet na Dol. Izleta se je udeležilo nebrojno mnogo sodrugov in sodrugič z družinami. Otroci so nosili rdeče zastavice in godba je svirala. Pri Lazniku so se priredile različne zabave. Zavedno delavstvo je izrazilo željo, da se priredi še več skupnih izletov, da se bratstvo in socialistična ideja z medsebojnim spoznavanjem prav čvrsto utrdi.

Zidani most.

Tudi pri nas nismo zaostali za zavednim delavstvom celega sveta. Naši sodrugi železničarji so vstopili vsi v stavko. Žalobno pa so nekateri zapeljani delavci »Zveze«, ki so se stavili v službo kapitalističnim naklani, ter s tem sami sebe tolkli po

glavi. Ne samo naši sodrugi železničarji, nego tudi vsi tovarniški delavci so se pridružili tej velepomembni stavki.

V ponedeljek 21. t. m. se je vršil sijajno obiskani shod. Predsedoval je sodr. Pohar. Pozdravil je navzoče v imenu vsega organiziranega delavstva, ter dal besedo sodr. Pičinu, ki je razložil pomen stavke. Sodr. Pečnik je v svojem govoru opisal krivični, kapitalistični pariški mir, ki pomenja nesrečo za vse narode. Navzoči so odločno protestirali proti temu zahrbtnemu miru kapitalističnih mogotcev, ter nameravani intervenciji na Ruskem in Ogrskem, ki se naj bi je udeležila tudi naša država. Soglasno je bila sprejeta tozadevna resolucija.

Nato je sodr. Pičin zaključil sijajni manifestacijski shod ter pozval vse navzoče, da se neumorno pripravljajo še na druge hujše boje, ki čakajo jugoslov. proletarijat v boju zoper kapitalizem.

Po shodu so se zborovalci mirno razšli.

Zvezarji so skušali z vsemi sredstvi preprečiti našo stavko. Dosti žalostno je zanje, da so se podali v službo kapitalizmu, s čimur delujejo samo zoper svoje lastne interese. Ko smo mi železničarji stavili zadnjič svoje zahteve in se pripravljali na stavko, so igrali vlogo stavkolomcev in nas nazivali podkupljence Italijanov. Sedaj ko smo se zavzeli za samoodlobo narodov, so nam skočili za vrat. Vse sile so vporabili, da so za silo odpravili par vlakov. Žalostni bodo enkrat izprevideli, kako napačno je bilo njih ravnanje, žalosten bo tudi nekaj spomin na njih klaverno klečeplazenje pred kapitalizmom...

Celje.

Na protestnem shodu ob priliki dvodnevne splošne stavke je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta naslednja resolucija:

Proletarci, zbrani na manifestacijskem shodu dne 21. julija 1919. pridružujemo se proletarijatu celega sveta, jih bratsko pozdravljamo in z njimi solidarno protestiramo:

1. Proti vsakemu imperijalizmu in militarizmu, zlasti proti imperijalističnemu miru, ki nam ga hoče nartiti ozka družba pariških laždemokratov. Zamejemo njihov sklep, s katerim bi nam oropali polovico naših najboljših bratov v Primorju, in nam hočejo odrezati življenske žile ter vstvariti med narodi nove kali sovražstva in vojn.
2. Protestiramo proti nameram istih imperijalistov, iti na Ogrsko ali na Rusko zatirati zmagujoči proletarijat in ovirati njegovo napredovanje. Zato izjavljamo, da ne bomo trpeli takih intervencij, ter odkrito povemo, da ne bomo dovolili, da bi našo jugoslovansko armado izrabljali eventualni položaj v sosednjih državah in si prisvojili pravico do kakih intervencij.
3. Zahtevamo, da se nemudoma odpravi preki sod, ter se iz zaporov izpustijo vsi na podlagi tega aretirani. Zahtevamo, da se vse take persekucije jenajo, posebno pa, da se odpravi kulturna sramota batinanje. Zahtevamo takojšnjo demobilizacijo.
4. Zahtevamo, da se nemudoma uredi valutno vprašanje, potom razlastitve veleposestev in popolne konfiskacije vojskih dobičkov.
5. Zahtevamo takojšno uzakonitev splošnega, enakega, tajnega, direktnega volilnega reda po proporcijem sistemu, za oba spola brez pri-

držkov. Zahtevamo takojšnjo razpis volitev v konstituantno.

Izvede naj se takoj pravična agrarna reforma, vsa produktivna in obratna sredstva naj se socializirajo.

Svobodna trgovina se naj ukine, cene se naj uradno znižajo vsem potrebščinam. Ukrajno naj se potrebnimi koraki proti veriženju. Končno si obljubljamo še enkrat, da bomo vedno delovali za skupno korist proletarijata celega sveta ter ne bomo nikdar pustili, da bi se kapitalistična sila vporabljalna na kakršenkoli način proti njemu.

Splošna stavka na Hrvaškem.

Tudi sodrugi na Hrvaškem, Bosni, Hercegovini in Srbiji so se udeležili mednarodne dvodnevne solidarnostne protestne stavke. Natančnejša poročila iz raznih krajev naše države dosedaj še nismo dobili. Priobčujemo pa zaenkrat kratko poročilo iz Zagreba. Obe socialistični stranki sta se udeležile stavke. V Zagrebu je počivalo vsako delo. Na shodih se je odločno protestiralo proti vojaškim intervencijam mednarodne buržoazije na Ogrskem in v Rusiji.

Zagreb, 22. julija. Včeraj je bila v Zagrebu generalna stavka. Desničarji socialne demokracije so imeli skupščino, na kateri je bila enoglasno sprejeta resolucija v protest proti imperialističnim tendencam velelasti pri sklepanju miru v Parizu, dočim tvorijo mali narodi, posebno jugoslovanski, samo drobiž za poravnavanje računov med imperialističnimi velesilami. Resolucija nadalje zahteva, naj se vse politične praganje izpusti na svobodo in že obsojenim kazni potom amnestije odpusti. Za sedaj se zahteva uvedbe ustavnih pravic in svobodščin za vse državljane. Končno protestira resolucija proti uporabljanju jugoslovanskih čet za uduševanje boljševiških stremiljenj na Ruskem in Madžarskem in zahteva, da se jugoslovanske čete takoj vrnejo iz Rusije in demobilizirajo. Levičarji (komunisti) so imeli enako skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. Mednarodna solidarnost proletarijata. 2. Protes proti reakciji in korupciji. Po daljši debati je bila sprejeta resolucija v sličnem smislu kakor na skupščini desničarjev.

Narodno predstavništvo.

Zadnji seji narodnega predstavništva 19. t. m. je predsedoval dr. Pavlovič. Posl. Jovanović je zahteval podražavljenje gimnazije v Prokuplju, ker ji preti nevarnost, da se zapre. Minister za prosveto dr. Davidović odgovori, da bo storil, kar bo mogoče. Poslanec Jovanović se z odgovorom zadovolji. Poslanec dr. Šimrak je naglaševal, da morajo dobiti sremski kmetje vagone, da morejo izvoziti svoje prideleke. Minister za železnico dr. Vulović odgovarja, da bo preskrbel prevoz pod orožniškim varstvom.

Nato se preide na dnevni red. Prvo točko tvori pretres izprememb in dopolnitev zakonskega načrta o poroti. Po daljši debati se sprejmejo člen za členom. Druga točka je citanje zakonskega predloga o izpremembah in dopolnitvah zakona o moratoriju, ki se tudi sprejmejo. Po poimenskem glasovanju je glasovalo 142 poslancev za, dva proti. Nato za-

ključni predsednik sejo in določi drugo na 4. avgusta z dnevnim redom: 1. razdelitev v sekciji; 2. pretres zakonskega načrta o davku na volne dobičke.

Dnevne vesti.

Liberalna logika.

Včerajšnji »Narod« pripoveduje svojim bralcem, da je socialistična stavka pogorela. Prav na tisti strani pa objavlja članek ljubljanskega podžupana, ki je poln bojazni pred »rdečim terorjem«. Če je stavka pogorela, čemu tak strah? Pa ne samo to. V eni in isti notici, v kateri se govori o ponesrečeni stavki ter obenem o strašnem terorju rdečkarjev se par vrstic nižje kar meni nič, tebi nič izjavlja, da se je zahvaliti le vzorni disciplini stavkujočih delavcev, če se ni pripetila najmanjša nepravilnost. Kdo naj razreši vse te modrosti narodno-liberalne logike? Dr. Triller, ki ti napiše sangvinčni članek o rdečem terorju, pa ti pri koncu pove, da so se stavkujoči vzorno držali discipline. »Narod«, ki zatrjuje, da se je stavka ponesrečila, ki pa obenem priznava, da je vse počivalo in da se ni pripetilo nič hudega, dasiravno bi se bilo lahko, ker po njegovem mnenju ni bilo nikjer zadostnih policistov.

Kako soditi o taki logiki, kaj misliti o politični pametnosti in dostojnosti politikov in žurnalistov, ki delajo sistematično za tem, da vedno in povsod osmešijo svojo stranko? Če že imate skrite namene, bodite vsaj bolj oprezni, da ne bodo vaši manevri takoj vsem očiti.

Za liberalno-vojaško strahovlado.

Včerajšnji »Narod« trdi, da je centralna vlada prepovedala vsako manifestacijo ob priliki stavke v Jugoslaviji. Obenem pa prinaša brzojav iz Zagreba, v katerem naznaja, da so se i tam vršili socialistični shodi in obhodi, kakor pri nas. Kako to? Manifestacije so bile po »Narodovem« mnenju povsod zabranjene, v resnici so se pa povsod vršile. Ne samo v Zagrebu, tudi v Sarajevu, v Beogradu itd. Oči, ne-rdnost. Pa saj vemo, zakaj »Narod« hje sistematično logiki v obraz. Naj raje pove odkrito, da si želi liberalne diktature v Sloveniji ob senci vojaških bajonetov. Tako bo vsaj dosegel v svoji liberalni »demokraciji«...

Državna posredovalnica za delo.

je otvorila dne 21. t. m. »Podružnico za Celje in okolice« s sedežem v Celju. Glavni trg. Njen delokrog se razteza na okrajne glavarstva Celje, Brežice, Mozirje in Slovenji Gradec. S tem je dobil končno tudi južni del slovenske Stajerske ta prepotrebni zavod, kar je bila že dolgo vroča želja prizadetih krogov. Upamo, da se bo te nove podružnice »Državne posredovalnice za delo« posluževalo prebivalstvo v najizdatnejši meri. Interesenti iz navedenih glavarstev naj se v vseh zadevah, ki se tičejo posredovani obračajo odslej le na imenovano podružnico. Uradne ure za stranke so vsak dan od 9.—12. in od 2.—4., razun ob nedeljah, praznikih in sobotah popoldne. Posluje brezplačno.

»Je že res! Ampak to je vse nekaj drugega!«

Pred tukajšnjim sodiščem se je te dni vršila razprava proti nekdanjemu avstrijskemu polkovniku Mili

Potovala je, si priborila patriotične zmage in rodbinske vence.

Z otroci sem ostal sam na deželi. Tam sem zbolel; ker sem domneval, da je zelo opasno, sem jo brzojavno pozval nazaj. To njenemu potovanju ni škodovalo, ker je bila dala že vse predstave.

Vrnila se je in me našla popolnoma okrevanega, tedaj me je pričela obtoževati, da sem jo z lažnjivim poročilom iztrgal njenim sorodnikom na nedolžnem potovanju!

Po tej vrnitvi se je v njenem zagonetnem značaju jela prikazovati nova izprememba, ki me je navdala z novimi skrbmi.

Proti svoji navadi se je jela popolnoma udajati mojim objemom.

— Kako to, da jo je strah pred nosečnostjo čisto minil? sem se vpraševal, toda nisem imel veselja, da bi silil vanjo z vprašanji...

Drugo jutro in naslednje dni je govorila samo o svojih zabavah na Finskem. Ko so jo spomnili za trenutek premamili, mi je pripovedovala, da se je seznanila na parniku z nekim inženjerjem. Kot prosvetljen moderen človek jo je baje ta prepričal, da ni greha na svetu, da zavisi vse od okolnosti in usode.

— Cisto gotovo, dete moje, toda človeška dejanja s tem ne prestanto imeti posledice. Pri-znavam, da ni greha, ker ni osebnega boga; toda vedno ostanemo odgovorni tistim ljudem, ki smo jim storili krivico. In vzlic temu, da je odpadel greh, ostane zločin, dokler je po-

stava še veljavna. In najsitidi je izginil teološki pojem greha, ostane vendar še maščevanje, ali bolje povedano, povračilo, ki je naperjeno vedno proti temu, ki nas je oškodoval.

Zrcnila se je hipoma, toda se je napravila, kot da ni umela. Slednjič je odvrnila:

— Samo zlobni ljudje se maščujejo!

— Soglašam; toda na svetu je toliko zlobnih ljudi, da ni človek nikoli siguren, ko-li nasetel na takšnega pogumnega junaka, ki bi sprejel rane, ne da bi jih vrnil.

— Sicer pa itak usoda vodi naša dejanja.

— Soglašam, toda tudi usoda nosi s sabo maščevalni nož.

... Koncem meseca je porodila. Porod se je ponesrečil.

Zakonolom se mi je videl dokazan v zadostni meri! In s tega trenutka je rastele moj sum in postal tem gorjupejši, čim bolj vznemirljivi so postajali njeni napadi.

Tedaj se je zarotila, da me preveri, da sem »blazen«. Po njenih besedah je bil moj sum samo posledica preutrujenosti možganov.

Se enkrat sem bil deležen njenega odpustitve za svoje grehe. V znak sprave sem nalašč zanjo napisal dramo z veliko žensko ulogo, ki je ni bilo niti moči skvariti. Sedemnajstega avgusta sem ji dal rokopis s posebno darilno listino. Drama je prešla v njeno last. Ona je smela dovoliti vprizoritvev, klerkoli je hotel, pod pogojem, ad je sama igrala glavno ulogo.

To je bilo darilo dvomesečnega napornega dela.

Vzela je to darilo, ne da bi se mi zahvalila, kot žrtve, ki sem jo doprinesel Njenemu Veličanstvu propadle izralke!

X.

Z gospodinjstvom je šlo vedno bolj navzdol. Ničesar nisem mogel storiti proti temu, ker je zavračala vsako mojo sodbo, vsako izpremembo kot žalitev. In jaz sem ostal onemogel in brez moči napram vsem opustošenjem, ki so jih povzročale služkinje: trošile so zaloge in puščale ostroke brez nadzorstva.

S to bedo v gospodinjstvu se je družil zakonski prepri.

Ko se je vrnila s potovanja po Finskem, kojega stroške sem plačal vnaprej, je prinesla s sabo dve sto kron; to je bil donos njenih predstav... Ker je ona upravljalna blaginjo, sem obdržal to vsoto v spominu. Toda še predno je bil določen termin pri kraju, je zopet zahtevala denarja. Presenečen po tej nepričakovani zahtevi, sem se drzil staviti ponižno vprašanje, kam je porabila ves denar. Posodila ga je svoj prijateljci, in zatirjala je, da ima po postavi pravice razpolagati s tem, kar si prisluži s svojim delom.

— In jaz? sem jo vprašal... Odtegniti denar gospodinjstvu, se ne pravi; razpolagati...

— Pri ženski je to čisto drugače!

— Pri zatirani ženski, kaj ne? Pri sužnji, ki trpi, da preskrbuje mož z denarijem celo gospodinjstvo? To so posledice tega sleparstva: »Zenska emancipacija«.

Vse, kar je Emil Augier napovedal v svojih »Fourchambault« glede dotolnega sistema, se je natanko izpolnilo. Možki je postal tlačan. In v istini so na svetu možje, ki so se dali varati tako daleč, da so si sami izkopali svoj grob! Bedaki!

Dočim se je beda mojega zakona nalik traku počasi odvijala, sem porabil svoje literarne uspehe, da sem iztrebil badeste pred-sodke in podiral zastarelo praznoverje. Napisal sem zvezek satir. Zalučil sem pest kamenja na prve šarlatane glavnega mesta, vključivši tiste brezposelne ženske.

Razkričali so me kot pamfletista. Marija ni izgubljala časa. Da bi se osebno izvila iz zadeve, je sklenila zvezo s sovražnikom. Dan in noč je igrala dostojno žensko in se pritoževala radi mene: kakšna nesreča, biti navezana na takšnega škandalopisca! In zdaj je pozabila, da tči za satirikom tudi romanopisec in dramatik.

Bila je sveta mučenica! Kazala se je vso nemirno radi bodočnosti svojih nesrečnih otrok: oni bodo nosili posledice nečastnih dejanj tega očeta, ki je potrošil doto svoje žene, uničil njeno umetniško karjiero in ravnal slabo z njo...

(Dalle prihi.)

dosti, če je ta sklep komisija za agrarne operacije sploh odobrila! Zato naj bi pristojna oblast pisala po-
hvalno pismo, da imajo že goli skle-
pi tako vneljavo pri nas! Občinski
lov nam ni delal bogve kake sitnosti,
ker ga ni bilo treba prodajati na jav-
ni dražbi. Občina bi na ta način po-
stala preveč bogata.

Res težko mora biti starim lju-
dem po starih časih, ko so molče vla-
dali po svoje. Nikdo jih ni motil pri
njihovem gospodarstvu in zato so
jim bili tisti časi tako zlati! Nam pa
so tako čudno zoprni in zato jih no-
čemo nazaj. Smo pač ljudje, ki bi ra-
di imeli svoje pravice in ugodnosti.

To so torej tisti presneti »pro-
blemi«, ki nam revnim Ratečanom
mešajo glave. Mnogo, mnogo pa je
še takih, ki so še nereseni — v tem
blanku. Pa naj kdo reče, da niso Ra-
teče kraj s težko vsebino — vseh
evropskih in afriških problemov!

Petdeset hiš imajo Rateče, del
vsi so zasedli Italijani, del Nemška
Avstrija. Nobeden od Ratečanov pa
ni zadovoljen s svojim gospodarjem.
— Kaj naj počemo? Evropski pro-
blem v Ratečah daje vam socijal-
stom prav.

Kultura.

»Ljubljanskega Zvona« 7. številka
je izšla s sledečo vsebino: Stano Ko-
sovel: »Iz zrcal«; dr. Ivan Tavčar:
»Visoška kronika«, nadaljevanje; Iv.
Albrecht: »Zalost«; dr. G. Čremo-
šnik: »Svetozar Čorović«; Glosu-
Carducci - Janko Samec: Iz zbirke
»Levica Gravia« IX. »Ob ženitvi
spemladi«; Igo Oruden: »Soneti«;
Franjo Roš: »Sanjam«; Anton Fun-
tek: »Za hčer«; Ivan Albrecht: »Mati
moli«; Anton Loboda: »Moderna po-
litična načela in naši obmejni spori«;
Milan Pugelj: »Prebujenje«; Avgust
Zigon: »Prispevek k petdesetlet-
nici«; Igo Oruden: »Uspavanka«;
Listek: J. A. G.: Jurčič Josip; dr.
Fran Ramovš: Monumenta Slave-
nica; dr. R. Nachtigall: Južnoslo-
vansko-italijansko sporno vpra-
šanje; J. A. G. Ivan Grafenauer:
Kratka zgodovina slovenskega slo-
vstva; D. A. Prevodi iz francoščine;
M. K. Erjavec, Fran; J. K. Heine,
Heinrich; Naši prevodi. Nove knjige.
Celoletna naročnina za »Ljubljanski
Zvon« je 36 K, posamezna številka
4 krone.

Iz Slovenije.

Gornji grad.

Pri nas so nekateri posestniki in
veleposestniki začeli ustanavljati
konzumno društvo. K temu društvu
prav ljubeznivo vabijo tudi delav-
ske sloje. — Misel ustanovitve kon-
zuma je sicer lepa, nas proletarce
pa vendar zanima, zakaj da so na-
enkrat posestniki postali tako skrbni
za delavce in jih tako ljubeznivo va-
bijo k sebi. — Dvomimo, da je ta
njih ljubezen odkritosrčna. — V ži-
vem spominu nam za vedno ostane
delstvo, kako brezčutno in okrutno
so se ravno ti ljudje obnašali v tej
dolgotrajni vojski napram delavstvu.
Ko smo se delavci borili z lakoto in
smrtjo, nismo našli usmiljenih src ne
pri temu niti pri drugemu. Pri polnih
mizah so sedeli sami, nam pa še za
visoke cene niso hoteli ničesar niti
prodati! — Za bivšo vlado so imeli
žita in vsega zadosti, da, cele velike
množine sena so dali za vojaštvo,
ubogemu sosedu pa, če bi mu tudi
živinče poginilo gladi, niso dali koša
sena.

Morebiti bi radi tudi sedaj s svo-
jim konzumom zagospodarili nad de-
lavstvom? Ne, to ne sme biti! Mno-
go je delavstva pri nas, posebno še v
lesnih obratih. Namerava se tudi se-
zidati tovarno za pohištvo. Tako bo
delavstva še več. Delavci! Ali bi to-
rej ne bilo umestno, da si delavci na-
pravimo svoj lasten konzum? Naši
interesi in interesi kmetov so si v
marsičem navskriž, zato bo ugod-

nejše za nas, da o tem sami odlo-
čimo, ter si napravimo svoj konzum.
Nikakor ne zavidamo kmetom, da bi
si pa kdo od nas koval kapital, tega
ne dopustimo. — Delavci smo že
prestali toliko gorja v tej vojni, da se
ne da pojasiti. In v doglednem času
ni niti upati na kaka izboljšanja. To-
rej, delavci, organizirajmo se sta-
novsko, ker organizacija nam je v
vseh ozirih neobhodno potrebna! —
Na delo torej, delavstvo!

Gospodarstvo.

Urad za pospeševanje obrti ima
na razpolago nekaj rektificiranega
špirta. Obrtniki, ki rabijo za svojo
obrt špirit, naj prigrisajo najkasneje
do 1. avgusta t. l. pri navedenem
uradu, Dunajska cesta št. 22. svoje
potrebščine, ker na poznejše priglase
se urad ne bo mogel več ozirati.

Rudarsko glavarstvo obvešča, da
so carine oproščeni glasom sklepa
ministrskega sveta v Beogradu z dne
7. julija 1919, št. 2447, na predlog mi-
nistra za gozdarstvo in rudarstvo
vsi rudniški podjetniki in rudolodci
v kraljestvu pri izvozu rudniških
proizvodov, bodisi v sirovem, bodi-
si v predelanim stanju, kakor tudi
pri uvozu strojev, orodja, gradbe-
nega in vsega drugega pomožnega
materijala, ki se potrebuje pri rud-
niškem obratu.

Pogoji za uvoz lesa. Na predlog
ministra za trgovino in industrijo je
ministrski svet sklenil: 1. da morajo
trgovci z lesom rezervirati v svojih
skladiščih 10% mehkega in 5% hra-
stovega lesa za potrebe ministrstva
za javna dela in da morajo odločeni
les izročiti ministrstvu na najbližji
železniški ali brodovni postaji, ka-
kor hitro to ministrstvo zahteva. Za
to oddajo so določene maksimalne
cene, in sicer 300 kron za m³ mehke-
ga in 450 kron za m³ hrastovega le-
sa. Pri tem se ne gleda na to, ali je
les izdelan ali ne. 2. Izvozniki lesa
morajo od vsakega vagona lesa pla-
čati izvozno pristojbino, in sicer za
izdelano blago od trdega lesa po 500
dinarjev. Za druge vrste izdelke od
mehkega lesa so določene nižje pri-
stojbine. Lesni trgovci, ki se intere-
sirajo za izvoz lesa, naj se obrnejo
zaradi podrobnih informacij na pri-
stojne trgovinske zbornice.

Vrednost tujega denarja. Na za-
grebski borzi so pred nekaj dnevi
bili zabeleženi sledeči kurzi: ame-
riški dolar K 34, angleška lira šter-
lingov K 155, francoski frank K 5,
zlati napoleon K 146, rumunski
lej K 214, zlata turška lira K 154.

Dovoljenja za oddajo vagonov.
Ministrski svet je sklenil, da smejo
sedaj izdajati dovoljenja za uporabo
vagonov samo železniška nadzorni-
štva v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu
in Ljubljani. Kontrolorji bodo nadzo-
rovali ali se posli točno opravljajo.

Omejitev čekovnega poslovanja
v inozemstvu. Finančni minister je
ustavil čekovno poslovanje v ino-
zemstvo do 1500 frankov, drahem,
funtov šterlingov in italijanskih lir.
Te posle bodo sedaj opravljale Fran-
kosrbska banka, Izvozna banka bel-
grajske zadrage, Dunavsko trgovač-
ko društvo in Prva hrvaška štedi-
onica. Vsa izplačila Angliji, Italiji in
Ogrski se bodo vršila samo s posre-
dovanjem Frankosrbske banke. V
vseh teh poslih se je treba obračati
na centralo za plačevanje v inozem-
stvo.

Najnovejša poročila.

STAVKA NA REKI.

LDU, Reka, 22. Včerajšnja stav-
ka je bila zanišana v velikem ob-
segu. Stavka bi se imela pričeti o
polnoči. Se 16. t. m. so blokirali ita-
lijanski vojaki vse mesto in sušaki
most ter so bili vsi prehodi iz pred-
mestij zaprti z vojaškimi kordoni.
Za nedeljo so bile nanovodane ve-
like delavske skupščine, vendar pa

italijanska vojaška oblast zahtevam
sklicateljev ni ugodila. Obenem je
italijansko vojaštvo, kakor hitro so
se pojavili na ulicah po trije moški,
razkropilo posamezne skupine. Radi
aretacij sklicateljev socialističnih
skupščin in radi tega, ker so zaprli
prostore delavskih klubov, bi mo-
ralo priti do večdnevne stavke. To-
da radi velike sile, s katero razpo-
lagajo Italijani in ker so bili areti-
ranci izpuščeni na svobodo, se stav-
ka ni podaljšala.

MANIFESTACIJE NA MADŽAR- SKEM.

LDU, Budimpešta, 20. 21. julij v
Budimpešti in po deželi niso slavili
s stavko, marveč z manifestacijami
za mednarodno solidarnost. Po kon-
čanem dnevnem produktivnem delu
se je zbiralo delavstvo na številnih
trgih glavnega mesta, da izrazi svo-
je stališče glede na demonstracijsko
stavko svetovnega proletariata. Na
enem teh shodov je govoril predsed-
nik sovjetske vlade Aleksander Gar-
ba, na nekem drugem pa Bela Kun.

STAVKA NA ČESKEM.

Praga, 22. Dan 21. julija je na
Českem potekel popolnoma mirno.
Tudi v vseh drugih mestih je bilo
mirno. Stavkali so novod. tudi v
vseh rudnikih. V Prazi so bila zho-
rovanja, na katerih so sklenili rezo-
lucijo, ki se obrača proti nastopanju,
s katerim se hoče uničiti rusko re-
volucionarno politiko.

STAVKA V MILANU.

LDU, Milan, 22. Davi se je stav-
ka v Milanu pojavila lažje, kakor
včeraj.

STAVKA V NEMČIJ.

LDU, Nauen, 22. (Brezlično.)
Kakor poročajo, je ponedeljkova
stavka v Nemčiji minula brez po-
sebnih dogodkov. Samo v Berlinu
je došlo do spopadov pred dvorom.
Ostale demonstracijske sprejeme
nevdušnih in komunistov je voja-
štvo zadržalo. Na shodih večinskih
socialnih demokratov je prišlo do
nemirov. Zherovanja so deloma na-
daljevali neodvisni in komunisti po
odhodu večinskih socialnih demo-
kratov.

POZDRAV MEDNARODNI SOLIDARNOSTI.

LDU, Moskva, 22. (DunkU. —
Brezlično.) Poverjenišvo za javna
dela je ob priliki manifestacij proti
intervenciji na Ruskem in na Ogr-
skem brezlično brzojavilo delavskim
organizacijam na Francoskem, An-
gleškem in v Italiji in v tej brzojavki
povdarjalo, da je vsa odgovornost za
nadaljevanje vojne in blokade samo
na strani entente. Poverjenišvo upa,
da bodo delavske organizacije en-
tentnih držav prisilile svoje vlade, da
izpremenijo svojo smer in da se po-
vrnejo v sovjetsko Rusijo normalne
razmere.

AVSTRIJSKI POLITIKI O MIROV- NI POGODBI Z NEMŠKO AV- STRIJO.

LDU, Dunaj, 22. (ČTU.) »Wie-
ner Mittagszeitung« piše: Objava
mir. vne pogodbe je v parlamentar-
nih krogih napravila uničujoč vtis.
Vse stranke so soglasno mnenja, da
so določbe mirovne pogodbe nez-
vedljivi. Krščansko socialni poslan-
ci poudarjajo posebno, da so po-
drobne odredbe glede finančnih žr-
tev, ki jih zahtevajo od Nemške Av-
strije, posebno glede rešitve valute
in vojnega posojila, nezvedljive.
Nemško-nacionalni poslanci ozna-
čujejo predvsem teritorialne določe-
be kot katastrofalne. Nemška Če-
ška, Nemško Moravsko, Nemško
južno Tirolsko, to so trije trdi udar-
ci. Vrhtega pa naj se vrši glasova-
nje na Koroškem najprej v bolj slo-
venskem delu, kar bo gotovo ško-
dovale poznejšemu glasovanju v
bolj nemškem delu Koroške. Social-

ni demokrati smatrajo izvedbo mi-
rovne pogodbe v njenem gospodar-
skem delu za zaslužnje. Nemške
Avstrije za prihodnja tri desetletja.
Te je mir sramota, veliko trši, ka-
kor mir, ki je naložen Nemčiji. Nem-
ška Avstrija bo izgubila samostoj-
nost in postala imperialistična kolo-
nija entente.

RAZPRAVE O MIROVNI PO- GODBI.

LDU, Dunaj, 22. (ČTU.) Jutri ob
1. uri se bodo sestali v Feldkirchu dr-
žavni kancelar dr. Renner, predse-
dnik Seitz, podkancelar Fink, državni
tajnik dr. Bauer, Gergit in Schumpe-
ter, predsednik delavskega sveta dr.
Friderik Adler in ministrski svetnik
Schwarzwald. V Feldkirchu se bo
začela konferenca, ki bo trajala do
četrtka popoldne. Seja narodne skup-
ščine se bo nečala samo z mirovnimi
zadevami. V tej seji bodo sklenili o
smernicah, po katerih naj se odgo-
vori na ententne mirovne pogoje.

TURČIJE NE BO VEČ.

LDU, Curih, 21. (ČTU.) Kakor
poroča »Corriere della Sera« iz Pa-
riza, so ententne države v turškem
vprašanju sklenile, da se Turčija dr-
žavopravno popolnoma razpusti.

ANGLEŠKA POSLANSKA ZBOR- NICA SPREJELA MIR.

LDU, Pariz, 22. (DunkU. —
Brezlično.) Iz Londona poročajo:
Poslanska zbornica je sprejela mi-
rovno pogodbo v tretjem branju s 163
glasovi proti 4 glasovom. Angleško-
francoski dogovor pa soglasno.

TEMEŠVAR — RUMUNSKI.

LDU, Beograd, 22. Predvčerajš-
njim je prišel v Temišvar rumunski
minister prosvete v spremstvu lu-
goškega velikega župana in še ne-
katerih rumunskih višjih častnikov.
Razgovarjali so se s poveljnikom
srbske posadke v Temišvaru glede
prevzetja Temišvara od Rumunov,
kakor tudi o vseh vprašanih, ki so
v zvezi s predajo mesta.

POMANJKANJE NA FRANCO- SKEM.

LDU, Saville, 22. Iz Pariza poro-
čajo: Prehranjevalne razmere na
Francoskem so slabše, kakor so jih

dosedaj slikale uradne izjave. Po-
sebnoma manjka pšenice in mesa, in po-
učeni krogi trdijo, da se bo moralo
ljudstvo na Francoskem v kratkem
še bolj omejiti, kakor med vojno.

Aprovizacija.

Aprovizacija južne železnice raz-
deljuje svojim članom pol kilograma
soli na osebo po 2 K kilogram.

Izdajatelj: Josip Petelan.

Odgovorni urednik: Rudolf Goloub.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Izjava.

Podpisani Alojzij Sagadin, premi-
kač južne železnice, obžalujem in pre-
kličem vse obdolžitve glede nadrevi-
denta Franceta Planinšek, tikajoče
se prodaje sladkorja iz železniške apro-
vizacij kot neosnovane.

Ljubljana, 25. julija 1919.

Alojzij Sagadin.

Strojarski pomočniki

se sprejmejo v tvornici usnja
H. Berg, Maribor.
Lederer - ulica 8.

Prebava se pospešuje, sla-
vost, izpajanje
preneha, blagodejno odvajajoče, krče
odpravljaajoče, blatenje urejajoče, željezo
rabarbarne — **ELSA KROGLICE**
6 škatlic K 12. Proti vsakovrstnim
bolim, prehladu, pri ranah, zobobolu,
bodežu in irganju je še vedno po-
magal **ELSA FLUID**
6 dvojnatihi
steklenc ali
2 specialni
stekl. 24 K
pri lekarnah L.
V. Feller, Stahle,
Elza trg št. 252,
Hrv. Zagorje.
Ovoji in po-
stolina se ra-
čunata pose-
bej, toča naj-
ceneje, čim več se torej naroči, tem
več se prihrani. VIII

Vsem znancem, prijateljem in sorodnikom sporočamo žalostno
vest, da je naš dragi

HUGO MUŽINA,

asistent na češki univerzi v Pragi,

rodni iz Gradiške ob Soči, po dolgi težki bolezni umrl dne
13. t. m. v vinohradske bolnici. Pogreb se je vršil v sredo dne
15. t. m. na Vinohradske pokopališče.

Ljubljana, dne 21. julija 1919.

Goriški rojaki.

Večje število železolivarjev

se išče za stalno, dobro plačano akordno delo.

Ponudbe naj se pošljejo na :

„SMEV“, tvornica strojeva u Bjelovaru.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago
vseh vrst, kakor žito,
moko, milo itd., ka-
teroter imam vedno v zalogi. — Cenj. tovarnam in podjetjem se
priporočam kot tvrdka z 1° referencami. Import in export
FERDO SERT, Maribor, Koroška cesta 21.

Jadranska banka

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica K 30.000.000.

Rezerve K 10.000.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.
Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti
najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez
ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.
KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd.
ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemska mesta.
DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče
v javnih skladiščih.
DAJE KREDITE: Pod najugodnejšimi pogoji.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.